

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Střední škola obchodní, České Budějovice, Husova 9
Projekt MŠMT ČR:	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0536
Název projektu školy:	Výuka s ICT na SŠ obchodní České Budějovice
Šablona III/2:	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo šablony:	VY_32_INOVACE_ZSV_104
Předmět:	Základy společenských věd
Tematický okruh:	Člověk a právo
Autor, spoluautor:	Mgr. Dagmar Minaříková
Název DUMu:	Právní norma
Pořadové číslo DUMu:	04
Stručná anotace:	Seznámení se základním prvkem práva
Ročník:	4.
Obor vzdělání:	63-41-M/01 Ekonomika a podnikání 65-42-M/02 Cestovní ruch
Metodický pokyn:	Žáci si vytvářejí na základě prezentace poznámky
Výsledky vzdělávání:	Žák vysvětlí pojem právní norma
Vytvořeno dne:	1. 3. 2013
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.	

PRÁVNÍ NORMA

PĚT ZNAKŮ PRÁVNÍ NORMY:

právní předpis

Druhy právních norem:

PŮSOBNOST PRÁVNÍCH NOREM:

Platnost a účinnost právní normy

Podmínky platnosti PN:

Platná PN;

Účinná PN

Právní norma (PN)

= obecně závazné pravidlo chování, které má státem uznanou formu a jeho dodržování vynucuje stát sankcí

PĚT ZNAKŮ PRÁVNÍ NORMY:

- 1) **Normativnost** – stanoví, zákaz nebo oprávnění se určitým způsobem chovat
- 2) **Právní závaznost**
- 3) **Obecnost** – vztahuje se na neurčitý počet případů; obecně je vymezen i subjekt PN (o jehož práva a povinnosti jde)
- 4) **Vynutitelnost státem** – zejména v případech, kdy není právo respektováno
- 5) **Státem stanovená nebo uznaná forma** – nezbytná podmínka, aby PN byla platná

Právní normy (obvykle více než jedna)

tvorí právní předpis (například zákon).

Druhy právních norem:

```
graph TD; A["Druhy právních norem:"] --> B["PODLE ZPŮSOBU VYMEZENÍ PRAVIDLA"]; A --> C["PODLE STUPNĚ ZÁVAZNOSTI"]; A --> D["PODLE POUŽITÉ LEGISLATIVNÍ TECHNIKY"];
```

PODLE ZPŮSOBU VYMEZENÍ PRAVIDLA

PODLE STUPNĚ ZÁVAZNOSTI

PODLE POUŽITÉ LEGISLATIVNÍ TECHNIKY

PODLE ZPŮSOBU VYMEZENÍ PRAVIDLA

- ➡ **Přikazující** (příkaz jezdit vpravo)
- ➡ **Zakazující** (zákaz kouření ve školách)
- ➡ **Opravňující** (volit do Parlamentu ČR může svéprávná osoba starší 18 let)

PODLE STUPNĚ ZÁVAZNOSTI

- **Kogentní (*donucující*)** - závazně určují práva a povinnosti adresátů. Norma je bezvýhradně závazná a nepřipouští výjimky.
- **Dispozitivní (*podpůrné*)** – připouští možnost dohody. Teprve pokud nedojde k dohodě, platí úprava daná zákonem.

PODLE POUŽITÉ LEGISLATIVNÍ TECHNIKY

- **Taxativní** - přesné, úplné a konečné vymezení případů použití normy
- **Demonstrativní** – vymezení použití normy pomocí příkladů; v normě nejsou uvedeny všechny možné případy, kdy ji lze použít („například...“, „zejména...“)

PŮSOBNOST PRÁVNÍCH NOREM:

- 🌸 **věcná** - vymezuje okruh právních vztahů, kterých se předpis týká;
- 🌸 **časová** - určuje dobu platnosti (od-do, nebo na dobu neurčitou)
- 🌸 **místní** - určuje územní rozsah platnosti a účinnosti PN (celý stát, chráněná krajinná oblast, obec...);
- 🌸 **osobní** - určuje okruh osob, kterých se PN týká (cizinci, myslivci, studenti, řidiči, všichni občané státu...).

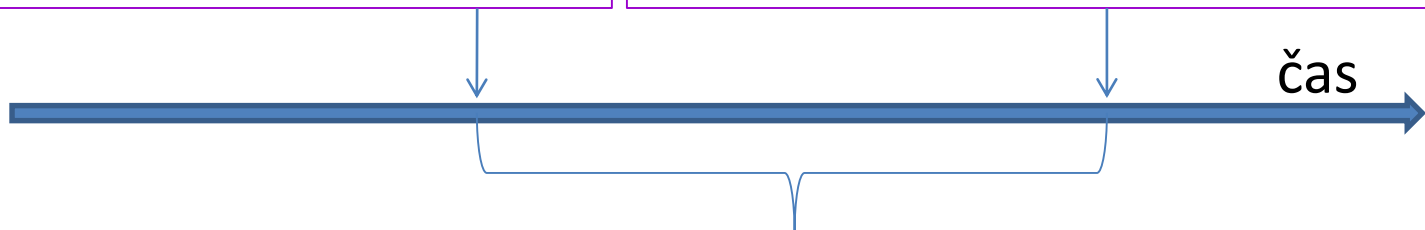
Platnost a účinnost právní normy

Platnost PN:

- vydání PN příslušným státním orgánem
- vyhlášení PN, publikací ve Sbírce zákonů

Účinnost PN:

Odkdy je nutno se PN řídit.
Pokud není konkr. uvedena v zákoně, je to 15. den od zveřejnění

Legisvakanční doba: doba nutná k tomu, aby se adresáti normy seznámily s jejím zněním.

Podmínky platnosti PN:

- projednání a schválení způsobem, který stanoví zákon;
- včasné a řádné uveřejnění zákonem stanoveným způsobem

Platná právní norma je součástí právního řádu, ale její adresáti se jí ještě neřídí.

Účinná právní norma je norma, jíž se její adresáti mají povinnost řídit.

Použitá literatura:

ČADOVÁ, Barbara, Jana PETRŽELOVÁ a Miroslava ČERMÁKOVÁ.
Maturitní otázky - občanský a společenskovední základ. 1. vyd.
Fragment, 2008, 224 s. ISBN 978-80-253-0600-0.